

Demokratisk och lagenlig hantering av motioner

En **motion** är ett förslag från en medlem i en förening. Den skickas till styrelsen och behandlas vid föreningsstämman sedan styrelsen har skrivit ett yttrande med förslag till beslut. Det gäller alla föreningar inklusive SKB.

År 2016 **avvisade** dock styrelsen plötsligt två tredjedelar av alla motioner. Man skrev inga yttranden med förslag till beslut i sak, och man tog inte upp dem på stämman. Många blev förvånade. Några begärde en extrastämma för att de avvisade motionerna skulle behandlas korrekt, men där bifölls styrelsens förslag att utan saktidiskussion överlämna motionerna till styrelsen.

År 2017 fortsatte styrelsen att **avvisa** motioner. Det året fanns dock en motion om att Bolagsverket skulle utse en särskild granskare för att bedöma om styrelsens hantering av motionerna år 2016 var lagenlig. Motionen bifölls, och en advokat utsågs och granskade.

Granskningsyttrandet avlämnades i mars 2018 och behandlades vid en extrastämma samma månad. Det finns på SKB:s webbplats: https://www.skb.org/wp-content/uploads/Yttrande-over-sarkild-granskning-2018-03-07-oversant-til-SKB-20180307_121653.pdf

Den granskande advokaten konstaterade att alla ärenden (motioner) **ska behandlas i sak av stämman** utom dem som inte uppfyller *kravet på ärende*: Motionen ska innehålla **ett för föreningen relevant förslag som stämman är behörig att fatta beslut om**. Det är vad som föreskrivs enligt lagen om ekonomiska föreningar (föreningslagen; EFL, förut FL).

Advokaten konstaterade också att stämman är **föreningens högsta beslutande organ** och därigenom **kan besluta i så gott som alla frågor** – dock inte frågor som någon annan har exklusiv rätt att besluta i. Exempelvis anger lagen om kooperativ hyresrätt att styrelsen ska fastställa hyrorna. Riktlinjer för hyressättningen är däremot en fråga för stämman.

Detta **motsäger helt** vad styrelsen har påstått om att stämman inte har rätt att besluta i vad man kallat ”förvaltningsfrågor”.

Förarbeten till föreningslagen ([SoU 2009:37](#) s. 261) klargör också att **styrelsen måste ta upp** ett ärende (en motion) på dagordningen och att **stämman måste behandla** det, förutsatt att motionen har inlämnats i tid och uppfyller kravet på ärende samt att ärendet inte strider mot föreningslagen eller stadgarna.

Trots detta fortsatte styrelsen år 2018 att **avvisa** motioner: Man kallade vissa motioner ”förvaltningsfrågor” och skrev inga yttranden med förslag till beslut i de olika frågorna utan bara ”svar” som avslutades med att styrelsen ansåg frågan besvarad. Styrelsens förslag var att de avvisade motionerna i klump skulle **överlämnas** till styrelse och VD, det vill säga **inte behandlas i sak**, som föreningslagen kräver.

Efter yrkande från några fullmäktige beslutade dock stämman att behandla alla motioner som kallats ”förvaltningsfrågor” på samma sätt som övriga motioner. Därmed såg stämman till att motionerna behandlades **lagenligt**.

Behandlingen blev dock **inte helt korrekt**, eftersom förslag i sak från styrelsen saknades. Inte heller framfördes muntliga yrkanden korrekt enligt arbetsordningen från styrelsen. Felen uppmärksammade inte vid stämman, och protokollet uppvisar också fel.

Enligt hemsidan kommer styrelsen även år 2019 att gallra bort vad man kallar ”förvaltningsärenden”. Det är obegripligt och oacceptabelt, eftersom den särskilda granskaren har klargjort att avvisning av motioner på grund av att de är ”förvaltningsfrågor” strider mot föreningslagen.

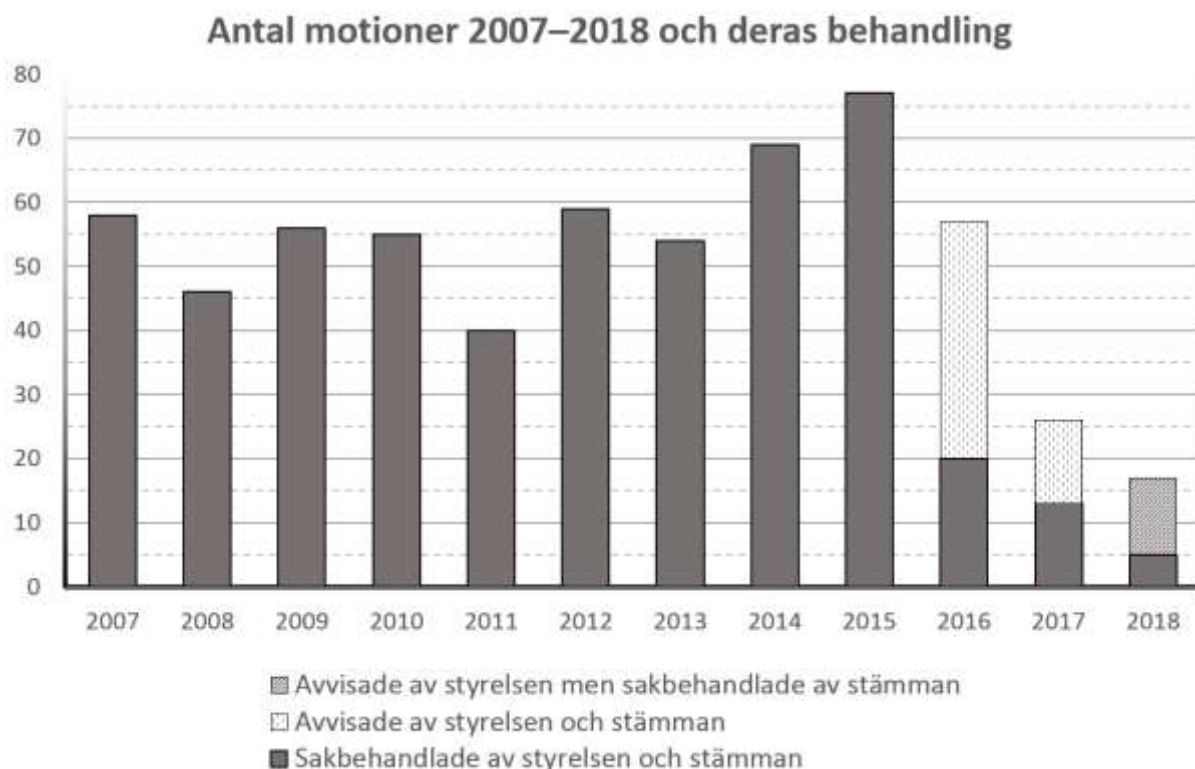
Styrelsen torde besitta tillräcklig kompetens för att förstå den särskilda granskarens yttrande. Man **låtsas inte förstå**, verkar det som. Men ju längre man fortsätter så – och därigenom åsidosätter svensk lag – desto mer torde man **förlora i förtroende**. Det är allvarligt.

Det är också oacceptabelt att styrelsen **döljer granskningsyttrandet** för medlemmarna. När detta skrivs är yttrandet tillgängligt för den som känner till URL-adressen (se ovan). Men adressen (länken) finns på en nyhetsida om extrastämman 2018 som är tillgänglig endast för fullmäktige:

<https://www.skb.org/extra-foreningsstamma-26-mars-2018/>

Eftersom yttrandet innebär ett klagörande i en fråga som är synnerligen viktig för medlemmarna – vad som gäller juridiskt i fråga om hanteringen av motioner – bör yttrandet vara **tillgängligt** för alla medlemmar.

I en förening som SKB är **medlemsengagemanget** viktigt. På hemsidan står det också ”Vi utvecklar föreningen tillsammans” och ”Det är en god idé att engagera sig”. Styrelsens hantering av motionerna har dock redan skadat medlemsengagemanget – antalet motioner har minskat dramatiskt.

Ytterligare uppgifter, citat och länkar finns på SKB Segelbåtens webbplats med start här:

<http://www.skbsegelbaten.se/mot/motavvisn.htm>

Jag yrkar att föreningsstämman beslutar

att ge styrelsen i uppdrag att se till att **varje motion som uppfyller kravet på ärende** enligt lagen om ekonomiska föreningar – det vill säga innehåller ett för föreningen relevant förslag som stämman är behörig att fatta beslut om – **behandlas som motion**, vilket innebär att styrelsen tar upp den på dagordningen för stämman, skriver ett yttrande med förslag till beslut i sak i det ärende som motionen avser och låter stämman behandla motionen genom diskussion och beslut

samt

att ge styrelsen i uppdrag att se till att yttrandet över den särskilda granskningen av motionshanteringen är tillgängligt på SKB:s hemsida för samtliga medlemmar.

Lars Lingvall

Medlem 2892, fullmäktig Segelbåten

Ändring av upplåtelseinsatser

Det finns förslag om att ändra upplåtelseinsatserna (det man betalar vid flytt till en lägenhet) till **samma belopp per kvadratmeter för alla lägenheter** genom att höja för äldre lägenheter och sänka för nyare. Ändringen ska ske successivt under tio år.

En första fråga är: Varför ska det vara **samma nivå**? Vad är det för ”rättvisa” att äldre fastigheter med dålig standard har samma insats som nyare? Ska insatsen inte alls baseras på ekonomiska realiteter utan vara helt ”fiktiv”?

Som en fördel påpekas att fler kan efterfråga nyare lägenheter. Nackdelen att äldre lägenheter blir svårare att efterfråga nämns inte.

Den som troget stannar kvar som medlem i SKB i många år räknar med att ha **allt större chans** att få en billigare lägenhet i mer eftertraktat läge. Den chansen kommer att minska drastiskt, eftersom både insatser och hyror höjs för äldre lägenheter. I allt fler fall kommer plånboken – inte turordningen – att avgöra. Det är faktiskt att **ändra förutsättningarna för medlemskapet i SKB**.

Är det bra? Är det rättvist? Vill vi att SKB ska utvecklas så? Hur många medlemmar kommer att lämna SKB på grund av detta? Vad innebär det för SKB?

Eftersom ändringarna ska ske successivt finns det risk för att de som vill flytta till en **nyare lägenhet** väntar med att anmäla intresse tills insatsen blivit lägre. Under en period kan det alltså bli svårare att hyra ut nyare lägenheter. Samtidigt kan det höga trycket på **äldre lägenheter** öka ytterligare under en period efter att det står klart att insatserna kommer att höjas. Vilka konsekvenser ger detta?

En nivå på insats som nämnts är 1 500 kr/kvm. Det är mer än en **fördubbling** av nuvarande nivå 700 kr/kvm. Redan i dag finns inlåsnings effekter genom att äldre personer tvekar att flytta till mindre lägenhet med lägre hyra därför att insatsen är högre (se motionerna 2001:1, 2008:42, 2009:8, 2010:30, 2014:7 och 2015:32). De effekterna kommer att förvärras. Hur ska detta mötas?

En princip har varit att nyproduktionen ska bära sina egna kostnader. Ska den principen överges? Ska boende betala alltmer av byggkostnaderna? Eller ska hyrorna i nyproduktionen höjas för att kompensera för de lägre insatserna? Hur kommer det att fungera?

Vilka konsekvensbeskrivningar har gjorts? Vilka för- och nackdelar innebär ändringarna för köande och för boende i äldre respektive nyare lägenheter?

Det finns många frågetecken i denna för SKB:s medlemmar oerhört väsentliga fråga.

Jag yrkar att föreningsstämman beslutar

att ge styrelsen i uppdrag att se till att de frågor som aktualiseras i motionen blir konkret och utförligt belysta innan något beslut om ändring av upplåtelseinsatser fattas.

Lars Lingvall

Medlem 2892, fullmäktig Segelbåten

Ändring av det parlamentariska systemet

SKB:s parlamentariska system är under utredning. De ändringar som har presenterats är långtgående:

- **Halvera** antalet fullmäktigeledamöter.
- Minska antalet suppleanter till **en fjärdedel** och gör dem opersonliga.
- Ta bort **kvarterens rätt** att utse fullmäktige.
- Låt i stället alla i ett visst **område** välja fullmäktige *digitalt* sedan kandidaterna presenterats *digitalt* (med oklar möjlighet att välja vid områdesmöte).
- Ersätt medlemsmötena i kvarteren med ett gemensamt **områdesmöte** för alla kvarter i området.

Som motiv anförs bland annat att en fullmäktig ska ”**representera hela SKB**”. Nja, en fullmäktig ska **agera för hela SKB**, för SKB:s bästa, men representera medlemmarna – för att ha dialog med dem, för att rapportera och inhämta synpunkter, för att vara en kontaktlänk till föreningen.

När man väljer någon i **kvarteret** väljer man någon man känner eller känner till. Hur ska man kunna bedöma en person utifrån text och bild på en webbsida? Ska man välja efter utseende, ålder och en text som man inte vet stämmer?

Ska en fullmäktig för boende ha **kontakt** med boende bara i det egna kvarteret – inte övriga kvarter i området – eller vara skyldig att besöka andra kvarter? Ska kvarteren kanske delas upp mellan dem som valts för området? Kommer det att ges ersättning för sådant kontaktarbete? Eller ska medlemmar i andra kvarter få information bara från styrelsen och inte kunna diskutera med någon fullmäktig? Hur ska de fullmäktige kunna representera och vara en länk mellan medlemmar och förening?

Fullmäktigeledamöterna riskerar att bli **anonyma** och bara representera sig själva. De behöver inte komma på områdesmötet, och de kan – men behöver inte – delta i kvartersmöten bara i det egna kvarteret. De kommer inte att känna att de har ansvar inför andra. Hur ska dessa utmaningar mötas?

Och hur ska **suppleanterna** fungera i praktiken, när de inte har koppling till en ordinarie fullmäktig?

En stor fråga är hur det **digitala röstandet** ska gå till. Hur kan säkerheten garanteras? Hur ska den digitala rösten avlämnas – bara via medlemskoden, som kan vara tillgänglig för flera i familjen? Hur ska en medlem kunna kontrollera att rösten kommit fram och noterats för avsedd person? Hur kan det garanteras att alla röster registreras och att inga fel skett vid sammanräkningen och hanteringen?

SKB har inte infört något elektroniskt diskussionsforum trots att det har efterfrågats. På vilka grunder tror man nu att SKB:s medlemmar kan och vill göra många fler och viktigare saker digitalt?

Är det inte ofrånkomligt att **engagemanget** i SKB kommer att minska genom dessa ändringar? Vad är då **fördelarna** med den nya organisationen och det nya sättet att välja?

Det finns många frågetecken i denna för SKB:s medlemmar oerhört väsentliga fråga.

Jag yrkar att stämman beslutar

att ge styrelsen i uppdrag att se till att de frågor som aktualiseras i motionen blir konkret och utförligt belysta innan något beslut om ändring av det parlamentariska systemet fattas.

Lars Lingvall

Medlem 2892, fullmäktig Segelbåten

Ändring av regler för uthyrning

SKB:s **huvudsakliga** ändamål är att bygga och förvalta fastigheter samt hyra ut lägenheter i fastigheterna. Beträffande uthyrningen diskuteras nu ett antal **inskränkningar för medlemmarna**.

De motiveras bland annat med ”onödigt höga administrativa kostnader”. Vad är ”onödigt”? Att den kärnverksamhet som uthyrningen utgör ska få kosta är självklart. Måste det bli begränsningar för medlemmarna? Går det inte utveckla och anpassa administrationen? Vad har SKB försökt göra?

Ett märkligt påstående är att ”fel’ medlemmar får lägenheter”. Vilka slags fall gäller det? Hur många är de? Vilka slutsatser menar SKB att man kan dra av dem?

Det klagas på stort antal kallelser och många som inte besvaras. Men de siffror som anges är grovt tillyxade – 50 000 respektive 25 000 – och därmed inte så trovärdiga. Och vad är problemet med nej-svar eller uteblivna svar? Den som söker lägenhet måste få titta på flera olika lägenheter, och en del vill kanske känna sig för noggrannare innan de tar det stora beslutet att flytta. Ska inte medlemsföreningen SKB vara till för just detta – uthyrning till sina medlemmar?

Det sägs att vissa tittar för tittandets skull. Finns det alltså personer som år ut och år in tittar på lägenheter var och varannan vecka utan att någonsin tacka ja? Hur många är det? Vore det inte naturligt att kontakta de medlemmarna? Har SKB gjort det? För hur många? Med vilket resultat?

Om SKB redan när kallelsen skickas ut vet att många kommer att tacka nej bör man väl i första hand öka antalet kallelser? Har man prövat att modifiera antalet kallelser beroende på lägenhetstyp och område? Har man försökt använda sina erfarenheter för att optimera uthyrningen?

Det finns förslag om flera olika **spärrar mot att få göra intresseanmälning**:

1. Spärr efter visst antal **negativa svar** på kallelse. Det har redovisats hur många medlemmar som kallats fler än fem gånger på ett år. Är det verkligen så få gånger man ska ha rätt att bli kallad till visning – på ett år? Om man ska ha en sådan spärr, bör den inte gälla en kortare period?

2. Spärr för den som **tackar nej** till en lägenhet **efter att först ha tackat ja**. I olika dokument anges olika siffror – 56 % respektive 37 % – så det är osäkert hur många det gäller. Redan den lägre siffran verkar hög. Hur fungerar det i de fall då en medlem ändrar sig? Det kan ju finnas mer eller mindre förståeliga anledningar. Registreras detta? Görs det individuella bedömningar? Om en viss medlem upprepat ändrar sitt ja kan åtgärder vara rimliga, men är det rimligt med inskränkningar för alla?

3. Spärr under **viss tid efter flytt**. Vad finns det för saklig grund för detta? Uthyrning är en av SKB:s kärnuppgifter. Om plötsligt ”drömlägenheten” dyker upp strax efter att man har flyttat, ska man då vara förbjuden att anmäla sig för att eventuellt kunna flytta dit?

Det talas också om ”stora resurser till några få medlemmar – inte medlemsnytta för majoriteten”. Det är ett känslöbetonat argument som kräver förtydligande. Vad står det för konkret? Vilka slags fall gäller det? Hur många är de?

Det finns många frågetecken i denna för SKB:s medlemmar oerhört väsentliga fråga.

Jag yrkar att stämman beslutar

att ge styrelsen i uppdrag att se till att de frågor som aktualiseras i motionen blir konkret och utförligt belysta innan något beslut om ändring av regler för uthyrning fattas.

Lars Lingvall
Medlem 2892, fullmäktig Segelbåten

Behov av demokratisk förankring

Stora förändringar är på gång inom SKB. Men hur förankras de bland SKB:s medlemmar?

Två **utredningar** har arbetat sedan 2017. Men det står inget om dem på SKB:s hemsida. Tidningen *Vi i SKB* har meddelat att arbetsgrupperna finns. Men vilka som ingår i dem har inte presenterats.

Vid **fullmäktigedagen** i höstas skulle förslag diskuteras. Men styrelsen lämnade inte ut några förslag i förväg, så att man kunde fundera före. Man skulle snabbt tycka till efter en kort presentation. Mötet styrdes genom i förväg formulerade frågor, och grupperna skulle svara kortfattat. Ibland fick man ja- och nej-frågor och skulle sträcka upp ett rött eller grönt kort efter att ha tänkt till några sekunder – och de rösterna räknades som vid votering under en stämma. Men fullmäktigedagen är inte stadge-reglerad utan är ett frivilligt möte utan demokratisk status. Och rapporter och dokument från fullmäktigedagarna kan bara fullmäktige se.

Nu planeras en **extra fullmäktigedag** i mars, för att förbereda ett inriktningsbeslut om stadge-ändringarna – utan att medlemmarna har fått minsta information om ändringarna. De boende har inte kunnat höra av sig till sin representant i fullmäktige, och de köande har haft ännu sämre möjligheter. Inga medlemmar har kunnat skriva motioner om frågorna.

Ska det gå till så? Är det förankring?

För mig innebär **förankring** att få bra underlag med beskrivning av möjligheter och risker, att ha tid att tänka efter, att kunna framföra synpunkter, att bli lyssnad på, att lyssna på andra och att förbättra förslagen gemensamt i dialog, så att man till slut fattar bra beslut som en stor majoritet är överens om.

Borde inte den kooperativa medlemsföreningen SKB arbeta så?

Jag yrkar att föreningsstämman beslutar

att avvakta med alla beslut om stora stadgeändringar, inklusive principbeslut, tills förslagen om ändringarna har förankrats genom dialog med medlemmar och fullmäktige och medlemmarna har haft möjlighet att skriva motioner om de frågor som aktualiseras genom ändringsförslagen.

Lars Lingvall

Medlem 2892, fullmäktig Segelbåten

SKB-verksamhet utanför Stockholms län

SKB har meddelat att man ska **bygga i Uppsala**. VD påstår på hemsidan att SKB ”har många medlemmar som vill bo i Uppsala”.

Jag är dock rädd för att medlemsintresset för Uppsala är så lågt att det är **orimligt att bygga där**. Hur många kommer att ta ledigt från jobbet för att åka på lägenhetsvisning i Uppsala? Är det så många att lägenheter i Uppsala kommer att fungera på samma sätt som lägenheter i Stockholm? Eller **sätts turordningssystemet ur spel** genom att det i praktiken blir två köer med olika krav på turordning? Drift och fastighetsskötsel blir också svårare, med en fastighet så långt från alla andra.

En stor del av lägenheterna i Uppsala torde gå till personer med mycket kort kötid – eller helt nya medlemmar. Det innebär att SKB **inte bygger för sina köande medlemmar** – trots att man sagt att det är därför SKB måste öka byggandet. Men det blir alla köande – och boende – som i praktiken betalar byggandet.

Hur har styrelsen undersökt medlemmarnas intresse för att bo i Uppsala? Vilka konsekvensanalyser av en utvidgning av SKB:s verksamhet utanför Stockholms län har man gjort? Vilka åtgärder har man vidtagit för att säkerställa att detta gynnar de köande? Vilka andra riskbedömningar och överväganden har man gjort? Och varför har inte detta presenterats för fullmäktige innan styrelsen beslutade?

I § 28 i stadgarna står det: ”Styrelsen skall inhämta föreningsstämmans mening innan den fattar beslut i frågor av principiell art eller av större ekonomisk betydelse.” En utvidgning av Stockholms Koooperativa Bostadsförenings verksamhet utanför Stockholms län är helt uppenbart en principiell fråga.

Vill verkligen en majoritet av medlemmarna att SKB ska utvidgas utanför Stockholms län? Det bör vara en förutsättning för utvidgningen, så det behöver klarläggas. Styrelsen behöver utarbeta ett underlag i frågan och låta stämman besluta. Innan det har skett bör allt arbete som sammanhänger med utvidgningen stoppas temporärt. Om stämman bifaller förslaget om utvidgning återupptas arbetet. I annat fall blir stoppet permanent.

SKB är inte ett **bostadsföretag** vilket som helst. SKB är en **kooperativ medlemsförening** med en ideologi, och det är medlemmarna som står för pengarna. Det är medlemmarna som ska bestämma SKB:s inriktning, till exempel i en så viktig och principiell fråga som en utvidgning av SKB:s verksamhet utanför Stockholms län.

Jag yrkar att föreningsstämman beslutar

att ge styrelsen i uppdrag att utarbeta ett underlag beträffande en utvidgning av SKB:s verksamhet utanför Stockholms län för beslut av föreningsstämman samt

att ge styrelsen i uppdrag att – i avvaktan på föreningsstämmans beslut i fråga om en utvidgning av SKB:s verksamhet utanför Stockholms län – avbryta allt arbete som sammanhänger med en sådan utvidgning.

Lars Lingvall

Medlem 2892, fullmäktig Segelbåten